

Sygn. akt IV U 22/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	sekr. sądowy Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 października 2018 r. w S.

odwołania R. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 13 listopada 2017 r. Nr (...) oraz od decyzji

z dnia 10 listopada 2017 r. Nr (...)

w sprawie R. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość emerytury i wysokość kapitału początkowego

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 10 listopada 2017 r. Nr (...) i ustala ubezpieczonemu R. L. wysokość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 roku na kwotę 59.410,34 zł (pięćdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta dziesięć złotych i trzydzieści cztery grosze);

II. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 13 listopada 2017 r. Nr (...) i ustala ubezpieczonemu R. L. wysokość emerytury od dnia 01 października 2017 roku na kwotę 1.150,89 zł (jeden tysiąc sto pięćdziesiąt złotych i osiemdziesiąt dziewięć groszy) brutto.

Sygn. akt IV U 22/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 listopada 2017r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 887), ustalił ubezpieczonemu R. L. na dzień 1 stycznia 1999r wysokość kapitału początkowego na kwotę 38 713,07 zł.

Decyzją z dnia 13 listopada 2017r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1383 ze zm.), przyznał R. L. emeryturę od 1 października 2017r., tj. od daty nabycia uprawnień

do tego świadczenia. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej na kwotę 795,47 zł brutto. Po dokonaniu stosownych odliczeń wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła miesięcznie 688,88 zł. Jednocześnie poinformowano ubezpieczonego, że do wysokości emerytury nie uwzględniono okresów od 1.09.1968r. do 1.09.1971r., od 8.10.1971r. do 12.02.1972r., od 17.04.1972r. do 1.08.1972r., od 25.02.1975r. do 23.05.1976r. od 7.02.1979r. do 30.06.1980r., ponieważ przedłożony środek dowodowy (świadczenia pracy i zaświadczenie) zawiera błędną datę jego urodzenia. Ponadto, organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od 16.09.1985r. do 10.11.1986r. z uwagi, iż nie został on dostatecznie udowodniony, gdyż pracodawca nie zgłosił go ubezpieczeń społecznych.

Odwołania od obu powyższych decyzji złożył R. L., wnosząc o uwzględnienie w wysokości kapitału początkowego i w wysokości emerytury w/w spornych okresów zatrudnienia, a także okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, tj. od 24.05.1976r. do 6.02.1979r. oraz 1.07.1980r. do 31.12.1982r. W uzasadnieniu odwołań ubezpieczony podniósł, że błędna data urodzenia w świadectwach pracy jest jedynie omyłką pisarską. Odnosząc się do okresu zatrudnienia w Zakładach (...), tj. od 16.09.1985r. do 10.11.1986r. ubezpieczony podniósł, iż nie może ponosić negatywnych konsekwencji nie zgłoszenia jego osoby przez pracodawcę do ubezpieczeń społecznych. Świadczenie przez ubezpieczonego pracy w powyższym okresie wynika z treści przedłożonej książeczki ubezpieczeniowej. Ponadto, ubezpieczony wskazał, iż w okresach pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, stale i w wymiarze znaczącym dla funkcjonowania gospodarstwa wykonywał wszelkie prace związane z jego prowadzeniem (odwołania ubezpieczonego wraz załącznikami k. 1-6 i 22-28 akt sprawy).

W odpowiedziach na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, powołując argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach. Ponadto, wskazano, iż odwołania nie wnoszą do sprawy żadnych nowych dowodów faktycznych lub prawnych (odpowiedzi organu rentowego na odwołania, k.7-9 i 29-31 akt sprawy).

Sprawa z odwołania ubezpieczonego R. L. z dnia 10 listopada 2017r. o ustaleniu kapitału początkowego o sygn. akt IV U 23/18 została połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą od decyzji z dnia 13 listopada 2017r. o wysokość emerytury o sygn. akt IV U 22/18 i prowadzona w dalszym ciągu pod sygn. IV U 22/18.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony R. L., ur. (...), w dniu 4 lipca 2017r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego (wniosek ubezpieczonego, k. 1-3 akt kapitału początkowego). Decyzją z dnia 10 listopada 2017r., nr (...) organ rentowy ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. na kwotę 38 713,07 zł. Organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1.01.1999r. okresy składkowe w wymiarze 8 lat, 11 miesięcy i 15 dni oraz okresy nieskładkowe wynoszące 11 miesięcy i 27 dni (decyzja z 10 listopada 2017r. o ustaleniu kapitału początkowego k.8 akt kapitału początkowego).

Decyzją z dnia 13 listopada 2017r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał R. L. emeryturę od 1 października 2017r., tj. od daty nabycia uprawnień do świadczenia. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej na kwotę 795,47 zł brutto. Po dokonaniu stosownych odliczeń wysokość świadczenia do wypłaty wyniosła miesięcznie 688,88 zł. Do okresu składkowego organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu okresów zatrudnienia od 1.09.1968r. do 1.09.1971r., od 8.10.1971r. do 12.02.1972r., od 17.04.1972r. do 1.08.1972r., od 25.02.1975r. do 23.05.1976r. od 7.02.1979r. do 30.06.1980r., a także od 16.09.1985r. do 10.11.1986r. (decyzja z 13 listopada 2017r. k. 4 akt emerytalnych za wnioskiem o emeryturę z 20 października 2017r., k. 1-3v akt emerytalnych).

W okresie od 1 września 1968r. do 30 września 1971r. R. L. syn J. był zatrudniony w Warsztacie Ślusarskim L. G. i M. S. w W. w ramach umowy o naukę zawodu ślusarza, jako uczeń (...) Szkoły Zawodowej w W. (zaświadczenie z Zakładu z 15 października 1976r. k. 9 akt rentowych). R. L. syn J. był zatrudniony w następujących Zakładach pracy:

-od 8 października 1971r. do 12 lutego 1972r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w M. na stanowisku ślusarza (świadcstwo pracy z 29 lutego 1972r. k.11 akt rentowych),

-od 17 kwietnia 1972r. do 1 sierpnia 1972r. w LZR Nr 4 na stanowisku ślusarza (świadcstwo pracy z 15 listopada 1972r., k.13 akt rentowych),

-od 25 lutego 1975r. do 23 maja 1976r. w (...) Przedsiębiorstwie Handlu (...) na stanowisku kierowcy (duplikat świadectwa pracy z 14 stycznia 1977r., k.19 akt rentowych),

-od 7 lutego 1979r. do 30 czerwca 1980r. w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w M. na stanowisku ślusarza (świadcstwo pracy z 21 listopada 1995r., k. 21-22 akt rentowych),

-od 16 września 1985r. do 10 listopada 1986r. w Zakładach (...) na stanowisku operatora pras (świadcstwo pracy z 10 listopada 1986r., k. 25-26 akt rentowych).

Wysokość kapitału początkowego na datę 1 stycznia 1999r. po zaliczeniu w/w okresów spornych okresów zatrudnienia wynosi 59 410,34 zł. Do obliczenia ubezpieczonemu wysokości kapitału początkowego przyjęto okresy składkowe w wymiarze 16 lat, 5 miesięcy i 20 dni oraz okresy nieskładkowe wynoszące 11 miesięcy i 27 dni. Wysokość emerytury od 1 października 2017r., wzrosła do zaliczeniu spornych okresów do kwoty 1150,89 zł brutto. Po waloryzacji od 1 marca 2018r. emerytura wyniosła 1185,19 zł brutto (wyliczenia organu rentowego z 16 lipca 2018r. k. 60-61 akt sprawy, projekt decyzji z 17 lipca 2018r. k. 63 akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołania ubezpieczonego R. L. zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 887), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Stosownie do treści art. 174 ust. 1 w/w ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Jak stanowi art. 174 ust. 2 pkt 1 ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy okresy składkowe, o których mowa w art. 6, czyli w szczególności okresy zatrudnienia będące okresami ubezpieczenia.

Sąd zaliczył ubezpieczonemu zarówno do ustalenia wysokości kapitału początkowego, jak również do wysokości emerytury okresy, których nie uwzględnił do stażu pracy organ rentowy z uwagi na błędną datę urodzenia wskazaną w świadectwach pracy, tj. okresy pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 8.10.1971r. do 12.02.1972r., w (...) Nr 4 od 17.04.1972r. do 1.08.1972r., w (...) Przedsiębiorstwie Handlu (...) od 25.02.1975r. do 23.05.1976r., oraz w Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w M. od 7.02.1979r. do 30.06.1980r., a także okres zatrudnienia w Zakładach (...), tj. od 16.09.1985r. do 10.11.1986r. Ostatni z wymienionych okresów nie został zaliczony przez organ rentowy, że względu na fakt, iż pracodawca nie zgłosił ubezpieczonego do ubezpieczeń i nie opłacał składek na ubezpieczenie społeczne. Wskazać należy, iż okoliczność ta nie powoduje niezaliczenia ubezpieczonemu tego okresu, jako okresu składkowego, bowiem pracownik nie odpowiada za zaniedbania pracodawcy. Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. z 2017r. poz. 1778) zarówno w części obciążającej pracodawcę, jak i pracownika spoczywa na pracodawcy, a wykonywanie przez pracodawcę tego obowiązku jest niezależne od pracownika, zatem zaleganie pracodawcy ze składkami lub uchylenie się od ich opłacania powodowałoby brak środków na indywidualnym koncie pracownika, co miałyby wpływ na wysokość przyszłych świadczeń. W związku z tym został wprowadzony mechanizm chroniący pracownika przed skutkami niezależnego od niego zaniechania. W trybie określonym przepisem art. 40 w/w ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje na koncie ubezpieczonego uzupełnienia kwoty składek nieuregulowanych przez płatnika. Jeżeli tryb ten zostanie wyczerpany, okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, w którym pracownik otrzymuje wynagrodzenie, jest okresem ubezpieczenia, czyli okresem składkowym w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o

emeryturach i rentach z FUS, niezależnie od tego, czy pracodawca opłacił składki na ubezpieczenie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 czerwca 2016r. III AUa 375/16, LEX 2125521). Ponadto Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 kwietnia 2007 r. w sprawie II UK 185/06 stwierdził, że dla uznania okresu zatrudnienia wykonywanego przed wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) za okres składkowy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 2 i art. 6 ust. 2 tej ustawy, nie jest wymagane wykazanie przez osobę ubiegającą się o emeryturę lub rentę opłacania przez pracodawcę składek na pracownicze ubezpieczenie społeczne.

Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podziela stanowisko zarówno Sądu Najwyższego, jak również Sądu Apelacyjnego w Gdańsku uznając je również za własne.

Odnosząc się do spornych okresów zatrudnienia, których nie uwzględnił organ rentowy z uwagi na błędną datę urodzenia wpisaną w świadectwach pracy. Wskazać należy, iż rzeczywiście świadectwa pracy zawierają błąd w zakresie daty dziennej urodzenia ubezpieczonego. Z dowodu osobistego ubezpieczonego wynika, iż urodził się on 29 czerwca 1952r., jednakże w świadectwach pracy widnieje data - 30 czerwca 1952r. Nie budzi wątpliwości jednak, że mimo tego błędu to ubezpieczony pracował w wymienionych zakładach pracy, gdyż zgadzają się pozostałe dane ubezpieczonego, w tym imię ojca, nadto to ubezpieczony złożył te świadectwa do organu rentowego, więc jemu pracodawcy musieli je wydać jako osobie uprawnionej – pracownikowi. Ubezpieczony podczas przesłuchania twierdził, że błąd w dacie jego urodzenia mógł wynikać z błędnej daty urodzenia widniejącej w poprzednim dowodzie osobistym, który okazywał pracodawcom przy nawiązywaniu stosunków pracy (zeznania ubezpieczonego k. 69v akt sprawy). Niezależnie od powodu wystąpienia niniejszej omyłki pisarskiej w zakwestionowanych przez organ rentowy świadectwach pracy z tego powodu, w ocenie Sądu, w okolicznościach niniejszej sprawy nic nie wskazuje na to, aby te świadectwa pracy dotyczyły innej osoby. Ponadto, w gminie S., nie ma innego R. L. syna J. i J., co wynika nie tylko z zeznań ubezpieczonego, ale też z pisma Urzędu Gminy S. z dnia 23 listopada 2017r (zaświadczenie k.3 akt sprawy). Podnieść także należy, że braki lub błędy w dokumentacji pracowniczej (np. błędy w wydanym świadectwie pracy) nie mogą powodować negatywnych konsekwencji dla ubezpieczonego i w toku postępowania wywołanego jego odwołaniem od niekorzystnej dla niego decyzji organu rentowego, sąd władny jest dokonywać własnych ustaleń. W ocenie Sądu zasadne było również zaliczenie ubezpieczonemu do stażu ubezpieczeniowego okresu praktycznej nauki zawodu w okresie od 1 września 1968 r. do 30 września 1971 r. Na okoliczność świadczenia pracy w ramach nauki zawodu ubezpieczony przedłożył zaświadczenie wystawione przez pracodawcę, datowane na 15 października 1976 r. co dowodzi, że faktycznie była zatrudniony jako uczeń. Ubezpieczony w swoich zeznaniach dokładnie opisał jak wyglądała ta nauka zawodu tj. że odbywał praktyki w warsztacie ślusarskim trzy razy w tygodniu, a kolejne trzy dni uczył się, że nauka zawodu, z tego co pamięta trwała po 8 godzin, jak również, że za wykonaną pracę miał wypłacane wynagrodzenie, oraz że przez jeden miesiąc wakacji pracował w tym warsztacie (k. 69v).

Opierając się na wyliczeniach organu rentowego zawartych w decyzjach hipotetycznych sporządzonych na zlecenie Sądu, po zaliczeniu spornych okresów zatrudnienia, a także okresu praktycznej nauki zawodu wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. wzrosła do kwoty 59 410,34 zł, co miało przełożenie na wysokość emerytury od 1 października 2017r., która wyniosła 1150,89 zł brutto. Po waloryzacji od 1 marca 2018r. emerytura wynosi 1185,19 zł brutto. Ubezpieczony nie kwestionował wyliczeń organu rentowego.

Odnosząc się natomiast do żądania ubezpieczonego, aby do wysokości kapitału początkowego zaliczyć mu okresy pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 24 maja 1976 r. do 6 lutego 1979 r. oraz od 01 lipca 1980 r. do 31 grudnia 1982 r. brak jest podstaw do uwzględnienia powyższego żądania. Zgodnie bowiem z art. 174 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się tylko przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: okresy składkowe, o których mowa w art. 6; okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5; oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2. Zgodnie zaś z art. 10 ust. 1 pkt 3 tej ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego

do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu. W niniejszej sprawie nie zachodzi podstawa do zastosowania przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy, gdyż ubezpieczony urodzony jest 29 czerwca 1952 r. i do nabycia prawa do emerytury nie musi spełniać minimalnego stażu pracy określonego przesłanką, bo dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. wymogiem do nabycia prawa do emerytury jest tylko osiągnięcie określonego wieku.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 10 listopada 2017r. o ustaleniu kapitału początkowego i orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku, jak również zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 13 listopada 2017r. o ustaleniu wysokości emerytury orzekając jak w punkcie II sentencji wyroku.